

LATVIJAS REPUBLIKAS BĒRNU UN ĢIMENES LIETU MINISTRIJA
VALSTS BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJA

**VARDARBĪBAS RISKU NOVĒRTĒŠANA
IESTĀDĒS, KURĀS UZTURAS BĒRNI**

Sadarbībā ar nodibinājumu “Centrs Dardedze”

Novērtēšanā izmantotās metodes

- ✓ Organizācijas struktūras analīze
 - ✓ Informācijas aprites analīze
 - ✓ Ar bērniem saistītās dokumentācijas analīze
 - ✓ Ietvertā novērošana
 - ✓ Individuālas strukturētas intervijas
 - ✓ Strukturētas pārrunas grupā
 - ✓ Audzēkņu sociometriskā aptauja
 - ✓ Veselīgas indivīda attīstības priekšnoteikumu aptauja darbiniekiem un audzēkņiem
 - ✓ Interaktīva metode audzēkņu un primāro aprūpētāju savstarpējās mijiedarbības novērtēšanai
-

Organizācijas uzbūves analīze

- ✓ Organizācijas struktūras analīze
- ✓ Organizācijas vadības stila analīze
- ✓ Organizācijas informācijas aprites analīze
- ✓ Darbinieku kapacitātes un savstarpējās mijiedarbības analīze

Bērna spēja attīstīties par veselīgu personību

Izmantota *resilience* jeb dzīvesspēka pieeja, kas balstīta uz vairāku dimensiju izpēti:

- ✓ drošas piesaistes attiecību veidošana
 - ✓ izglītība
 - ✓ draudzība
 - ✓ talanti un intereses
 - ✓ sociāli atbildīgas personības veidošana
 - ✓ sociālā kompetence
-

Izpētes rezultātā konstatētie iespējamās vardarbības riska faktori

- ✓ audzinātāju/aprūpētāju darba laiks iestādē
 - ✓ darbiniekiem trūkst izpratnes par komandas darba principiem
 - ✓ profesionālo lomu sajaukums
 - ✓ ne visiem darbiniekiem ir atbilstoša izglītība
 - ✓ nav sociālā gadījuma vadītāja
 - ✓ sociālās lietas kā formalitāte
 - ✓ neskaidri aktualizēto problēmu tālākie risinājumi
-

Izpētes rezultātā konstatētie iespējamās vardarbības riska faktori

- ✓ ne visiem bērniem ir persona, kurai varētu uzticēties
 - ✓ ne visiem darbiniekiem ir izpratne par piesaistes nozīmību
 - ✓ bērniem netiek nodrošināts pietiekams atbalsts mācīšanās procesā
 - ✓ bērna talanti un intereses netiek apzināti un attīstīti
 - ✓ bērniem pārsvarā netiek attīstīta pozitīvā pašapziņa
-

Izpētes rezultātā konstatētie iespējamās vardarbības riska faktori

- ✓ savstarpējie konflikti
 - ✓ pielietotā disciplinēšanas stratēģija ir neskaidra un neefektīva
 - ✓ pieaugušo nekonsekvence
 - ✓ minimālas iespējas bērniem iemācīties dzīves prasmes
 - ✓ bērni netiek iesaistīti atbilstošā veidā ar viņiem saistītu problēmu risināšanā
-

Rekomendācijas un ieguvumi

Atrast resursus audzinātāju/aprūpētāju darba laika pielāgošanai bērnu vajadzībām, kas

- ✓ mazinātu iespēju vienaudžu savstarpējai vardarbībai un disciplīnas pārkāpumiem
 - ✓ ļautu bērnam izjust, ka par viņu rūpējas un gādā
 - ✓ radītu drošības sajūtu, jo nepieciešamības gadījumā vienmēr būtu pieejams pieaugušais, pie kura vērsties
 - ✓ veidotu noturīgākas un emocionāli ciešākas attiecības ar pieaugušajiem
-

Rekomendācijas un ieguvumi

Organizēt komandas treniņus, lai apzinātos organizācijas mērķus, vērtības, stratēģijas, stiprinātu komandas dalībnieku mijiedarbību, apzinātos katra darbinieka lomu komandā un katrs identificētu sevi kā komandas locekli, kas

- ✓ ļautu visiem darbiniekiem efektīvāk darboties vienotā sistēmā, veidojot organizācijas vidi, kas atbilst bērnu vajadzībām
 - ✓ ļautu samazināt iespēju pārklāties funkcijām, ko pilda dažādi problēmas risināšanā iesaistītie speciālisti, efektīvāk izmantojot institūcijas resursus
-

Rekomendācijas un ieguvumi

Organizēt kopīgus pasākumus, veicināt efektīvu informācijas apriti un visu darbinieku iesaistīšanu mērķu sasniegšanā, deleģējot konkrētus pienākumus konkrētiem darbiniekiem, kas

- ✓ ļautu iegūt organizācijai iegūt lojālus darbiniekus, kuri aktīvāk darbotos, lai īstenotu organizācijas mērķus un vienlaicīgi spētu konsekventi atbalstīt bērnus
-

Rekomendācijas un ieguvumi

Turpināt gan formālu, gan neformālu darbinieku izglītošanos, virzot uz konkrētu zināšanu iegūšanu, kas

- ✓ ļautu iegūt un nostiprināt zināšanas un informāciju par bērnu attīstību, par attiecību veidošanās īpatnībām dažādos vecumposmos un paņēmieniem, kas uzlabo bērnu savstarpējās attiecības

Izveidot motivācijas sistēmu, kas veicinātu darbinieku aktivitāti, kas

- ✓ ļautu nodrošināt nepastarpinātu komunikāciju starp speciālistiem, radot iespējas personīgai profesionālai izaugsmei
-

Rekomendācijas un ieguvumi

Pieņemt darbā vismaz dažus visnepieciešamākos speciālistus, kas veiktu psiholoģisko izpēti un bērnu individuālo konsultēšanu, nepieciešamības gadījumā piesaistot resursus no ārpuses, kas

- ✓ ļautu daudzpusīgāk risināt bērnu problēmas atbilstoši individuālajām vajadzībām
 - ✓ komanda varētu saskatīt cēloņu un seku sakarības bērna uzvedībā
-

Rekomendācijas un ieguvumi

Sociālajam pedagogam/sociālajam darbiniekam uzņemties vismaz dažus smagākos gadījumus vadīšanu iestādē, kas

- ✓ ļautu atklāt jaunas iespējas un piesaistīt nepieciešamos resursus bērna problēmas risināšanā
 - ✓ nodrošinātu lielāku iespēju izprast bērnu uzvedības cēloņsakarības, kas varētu palīdzēt audzinātājiem ikdienas darbā un bērnu disciplinēšanā
-

Rekomendācijas un ieguvumi

Izvērtēt sociālajā lietā esošo veidlapu nepieciešamību, atstājot un aizpildot tās, kuras ir lietderīgas, risinot sociālo gadījumu, kas

- ✓ ļautu iegūt pārskatāmu un praksē izmantojamu informāciju par bērna problēmsituāciju, tās cēloņiem un iespējamem risinājumiem

Rekomendācijas un ieguvumi

Regulāras un saturiski strukturētas sapulces, kas fokusētas uz bērnu problēmu identificēšanu, stratēģiju izstrādāšanu šo problēmu mazināšanai

- ✓ tas ļautu precīzāk noskaidrot situāciju, pieņemt efektīvākus lēmumus par bērna aktuālajām problēmām, problēmai uzrādot daudzveidīgus risinājumus un izraugoties piemērotākas intervences
 - ✓ ļautu atzīt kļūdas un izmantot tās, lai no tām mācītos
-

Rekomendācijas un ieguvumi

Katram bērnam nodrošināt iespēju saņemt nedalītu grupas darbinieka uzmanību, kas specifiski ar viņu veidotu uzticības pilnas attiecības

- ✓ tas ļautu bērnam sajust īpašu, tieši viņam veltītu uzmanību un atbalstu, kas apmierinātu bērna nepieciešamību būt vajadzīgam, pamanītam un svarīgam
-

Rekomendācijas un ieguvumi

Organizēt apmācības par piesaistes nozīmību bērna attīstībā, par iespējām nedrošos piesaistes modeļus mainīt uz drošākas piesaistes modeļiem, kas

- ✓ ļautu darbiniekiem un bērniem veidot attiecības, kas balstītas uz piesaistes attiecību principiem
 - ✓ ļautu bērniem veidot drošākus iekšējās darbības modeļus, kas ir viens no galvenajiem priekšnosacījumiem veselīgu attiecību veidošanai visas dzīves garumā
-

Rekomendācijas un ieguvumi

Izveidot mācībām piemērotus apstākļus katrā grupā, t.sk. nodrošinot piemērotus sadzīves apstākļus, un veicināt tiešāku un atsaucīgāku grupas darbinieku iesaistīšanos jautājumos, kas skar mācīšanos, kas

- ✓ ļautu bērniem gatavot skolas mājas darbus atbilstošos apstākļos un izjust pieaugušā atbalstu mācību procesā, paaugstinot motivāciju mācīties
-

Rekomendācijas un ieguvumi

Veikt katra bērna individuālu izvērtēšanu, lai atklātu bērna īpašās spējas, talantus un intereses, nodrošinot iespēju tās attīstīt un pilnveidot, kas

- ✓ ļautu bērnam apzināties savu unikalitāti un lietas, kas viņu pozitīvā veidā atšķir no citiem

Veidot stratēģijas, kurās pieaugušie atbalsta un veicina bērna pozitīvo uzvedību, kas

- ✓ ļautu bērnam attīstīt atbilstošu pašvērtējumu un pozitīvo pašapziņu

Rekomendācijas

Veidot iekšējo iestādes filozofiju, kas balstīta uz nevardarbīgas saskarsmes paņēmieniem

Organizēt apmācības par konfliktiem, to veidiem un konfliktu risināšanas stratēģijām, specifiski orientējoties uz bērnu, pusaudžu un jauniešu īpatnībām saskaroties ar savstarpējiem konfliktiem

leguvumi

- ✓ tas ļautu pieaugušajiem adekvāti iesaistīties bērnu konfliktos un nodrošinātu bērniem iespēju piedzīvot, ka konflikta situācijas var sniegt vērtīgu pieredzi
 - ✓ konstruktīva konfliktu risināšana var iemācīt bērniem prasmes, kas būtu nozīmīgas un noderīgas nākotnē
 - ✓ bērni augtu un attīstītos nevardarbīgā vidē, iemācoties prasmes un iemaņas kārtot attiecības nevardarbīgi
-

Rekomendācijas un ieguvumi

Izstrādāt skaidras un iestādes darbiniekiem viennozīmīgi saprotamas disciplinēšanas stratēģijas, nodrošinot visu darbinieku dalību tās izstrādāšanā.

Organizēt apmācību par pozitīvās disciplinēšanas pamatprincipiem.

Pielietot disciplinēšanas metodes konsekventi.

- ✓ tas ļautu pieaugušajiem izmantot atbilstošas, daudzveidīgas un efektīvas disciplinēšanas metodes un stratēģijas, kas mazinātu darbinieku bezspēcību
-

Rekomendācijas un ieguvumi

Pilnveidot stratēģijas, kā bērns apgūst dzīvei nepieciešamās prasmes, iesaistot bērnu ikdienas darbu veikšanā, pakāpeniski uzticot sarežģītākus un atbildīgākus pienākumus, kas

- ✓ ļautu bērnam apgūt nepieciešamās prasmes un iemaņas un būt pilnvērtīgi sagatavotam pieaugušo dzīvei

Rekomendācijas un ieguvumi

Iesaistīt bērnus svarīgu lēmumu pieņemšanā par viņu dzīvi, vispusīgi izvērtējot bērnu intereses un vajadzības, nepieciešamības gadījumā piesaistot speciālistus, kas

- ✓ ļautu bērnam iemācīties uzņemt atbildību par savu dzīvi

Paldies par uzmanību!

Dana Raumane
Valsts bērnu tiesību aizsardzības vecākā inspektore

dana.raumane@bti.gov.lv
www.bti.gov.lv

